

**Izvještaj sa Drugog godišnjeg ministarskog sastanka o Zelenoj agendi za Zapadni Balkan,
ministra ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjana Čulafića,**

14-15. oktobar 2025,

Dubrovnik, Republika Hrvatska

UVOD

Delegacija Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, predvođena ministrom Damjanom Ćulafićem, boravila je u posjeti Republici Hrvatskoj od 14. do 15. oktobra 2025. godine. Povod posjete bilo je usvajanje **Dubrovačke deklaracije**, koja predstavlja dio inicijative **Zelena agenda za Zapadni Balkan**.

Tokom posjete, ministar Ćulafić sastao se sa zamjenikom generalnog direktora Generalnog direktorata za klimatske akcije (DG CLIMA), Janom Dusikom, poslanikom Bundestaga i državnim sekretarom u Saveznom ministarstvu za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ), Johanom Sathofom, ministarkom zaštite životne sredine Republike Srbije, Sarom Pavkov, kao i ministarkom zaštite okoliša i zelene tranzicije Republike Hrvatske, Marijom Vučković.

SASTAV DELEGACIJE

Za članove delegacije, Vlada Crne Gore je utvrdila sljedeći sastav:

- Damjan Ćulafić, ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, šef delegacije,
- Zoran Dabetić, državni sekretar Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, član,
- Sanela Metjahić, samostalna savjetnica I u Direkciji za međunarodnu saradnju i EU integracije, članica i
- Danka Kažić, samostalna savjetnica I u Direkciji za međunarodnu saradnju i EU integracije, članica.

I AKTIVNOSTI

Na Drugom ministarskom sastanku o Zelenoj agendi za Zapadni Balkan, održanom u Dubrovniku 14. oktobra 2025, ministri životne sredine i održivog razvoja iz zemalja regiona usvojili su Dubrovačku deklaraciju. Ovaj dokument potvrđuje posvećenost regiona implementaciji Zelene agende kao puta ka održivom razvoju, klimatskoj neutralnosti, zaštiti biodiverziteta i ekološkoj otpornosti, u skladu sa Evropskim zelenim dogovorom i ciljevima EU integracija.

Usvojeni su i ključni strateški dokumenti: Revidirani Akcioni plan Zelene agende za period 2025–2030, Mapa puta za prilagođavanje na klimatske promjene, Regionalni akcioni plan za prevenciju plastičnog zagađenja, uključujući morski otpad i Nacrt strateškog plana za biodiverzitet Zapadnog Balkana. Ovi dokumenti predstavljaju prelazak sa faze planiranja na fazu konkretnih, mjerljivih akcija, sa ciljem jačanja regionalne saradnje i usklađivanja sa evropskim standardima.

Ministar Ćulafić je tokom ministarskog sastanka imao niz značajnih bilateralnih susreta, kojima je dodatno osnažio saradnju i razmjenu iskustava sa ključnim međunarodnim partnerima.

Bilateralni sastanak ministra Damjana Ćulafića sa zamjenikom generalnog direktora Generalnog direktorata za klimatske akcije (DG CLIMA), Janom Dusikom

Na marginama Drugog ministarskog sastanka za Zelenu agendu za Zapadni Balkan, ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjan Ćulafić, održao je sastanak sa Janom Dusikom, zamjenikom generalnog direktora Direktorata za klimatske akcije Evropske komisije (DG CLIMA), i Holgerom Schroederom iz Direktorata za susjedstvo i pregovore o proširenju (DG NEAR).

Ministar Ćulafić je upoznao predstavnike Evropske komisije sa najnovijim aktivnostima Crne Gore u oblasti klimatskih promjena. Istakao je da je Vlada Crne Gore usvojila Predlog zakona o klimatskim promjenama, čije se usvajanje u Skupštini očekuje krajem novembra 2025. Ovim zakonom uspostavlja se sveobuhvatan pravni okvir za sprovođenje obaveza iz Pariskog sporazuma, kao i za postepeno usklađivanje sa pravnim tekovinama Evropske unije. Paralelno sa zakonom, pripremljeno je 15 podzakonskih akata, čije se usvajanje očekuje do kraja godine.

Ministar je informisao sagovornike da je Nacrt Strategije niskokarbonskog razvoja u finalnoj fazi, a da se njeno usvajanje očekuje nakon završetka nacionalnih procedura. Ovaj dokument biće ključni strateški okvir za usmjeravanje Crne Gore ka klimatskoj neutralnosti. Takođe, podsjetio je da je Plan prilagođavanja na klimatske promjene za period 2025–2030, sa Akcionim planom za 2025–2027, usvojen 3. jula 2025, kao temeljni strateški dokument za upravljanje klimatskim rizicima i otpornosti.

Ministar je najavio da je izabran konsultant za izradu Strategije za unapređenje kvaliteta vazduha i podsjetio na usvajanje Ažuriranog nacionalno utvrđenog doprinosa (NDC), kojim su definisani ambiciozni ciljevi smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte – 55% do 2030. i 60% do 2050.

Jan Dusik je pohvalio napore Crne Gore u oblasti klimatskih promjena, ali ukazao na potrebu za jačanjem administrativnih kapaciteta kako bi se uspješno sprovedi planirani zadaci. Podsjetio je da je Evropska komisija dostavila Mapu puta za završno mjerilo 8 - Administrativni kapaciteti, naglašavajući potrebu da Crna Gora jasno prikaže planove za jačanje institucionalnih struktura prije pristupanja EU. Takođe je istakao da sistem monitoringa, izvještavanja, verifikacije i akreditacije (MRVA) mora biti uspostavljen najmanje dvije godine prije pristupanja Uniji.

Tokom razgovora, ministar Ćulafić je informisao da će Crna Gora podnijeti zahtjev za izuzeće od CBAM-a (Mehanizma za prilagođavanje ugljenika na granicama), što je Jan Dusik potvrdio i naveo da će izvještaj o napretku CBAM-a, koji će Komisija usvojiti krajem 2025, uzeti u obzir i zahtjev Crne Gore.

Na kraju sastanka, ministar Ćulafić je potvrdio da Crna Gora ostaje posvećena zatvaranju Poglavlja 27 - Životna sredina i klimatske promjene, te izrazio uvjerenje da će naredni susreti rezultirati konkretnim pomacima.

Bilateralni sastanak ministra Damjana Ćulafića sa poslanikom Bundestaga i državnim sekretarom u Saveznom ministarstvu za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ), Johanom Sathofom

Ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjan Ćulafić, održao je sastanak sa Johanom Sathofom, poslanikom u Bundestagu Savezne Republike Njemačke i državnim sekretarom u Saveznom ministarstvu za ekonomsku saradnju i razvoj Njemačke (BMZ). Sastanak je održan na margini Drugog ministarskog sastanka za Zelenu agendu za Zapadni Balkan.

Tokom konstruktivne diskusije, razgovarano je o prioritetima Crne Gore u oblasti zaštite životne sredine, upravljanja otpadnim vodama i sprovođenja klimatskih politika. Johan Sathof je istakao značaj nastavka njemačke podrške kroz projekte fokusirane na zaštitu životne sredine i efikasno upravljanje otpadnim vodama, naglašavajući važnost transparentnosti i efikasnosti u realizaciji ovih projekata.

Posebno je naglašena potreba za jačanjem institucionalne koordinacije i unapređenjem komunikacije prema javnosti kako bi građani imali jasan uvid u koristi i faze realizacije projekata.

Ministar Ćulafić je informisao da je zahvaljujući podršci Njemačke razvojne banke (KfW) i regionalnog fonda WBiF obezbijeđeno 30 miliona eura za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Ulcinju. Takođe je istakao da Crna Gora planira razvoj ukupno 37 aglomeracija u skladu sa strateškim dokumentima.

Upoznao je prisutne sa ključnim planskim i zakonskim dokumentima koje je Crna Gora usvojila kao temelj za sprovođenje evropskih ekoloških standarda, među kojima su:

- Nacionalno utvrđeni doprinosi (NDC) u okviru klimatskih ciljeva,
- Plan adaptacije na klimatske promjene,
- Zakon o upravljanju otpadom i Uredba o zabrani upotrebe određenih plastičnih proizvoda,
- Predlog zakona o klimi, čije se usvajanje uskoro očekuje u Skupštini.

Tokom razgovora posebno je istaknuta potreba za:

1. Jačanjem regionalne saradnje i razmjenom iskustava sa državama koje uspješno sprovode LIFE i srodne programe;
2. Većom odgovornošću lokalnih samouprava u praćenju i sprovođenju projekata upravljanja otpadnim vodama;
3. Uspostavljanjem finansijske discipline i efikasnijim korišćenjem raspoloživih sredstava.

Sagovornici su se usaglasili da će nastaviti saradnju Vlade Crne Gore i Savezne Republike Njemačke s ciljem ubrzanja realizacije ekoloških projekata i podizanja javne svijesti o značaju zaštite životne sredine.

Na kraju sastanka, ministar Ćulafić je naglasio da Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera ostaje posvećeno sprovođenju evropskih standarda i unapređenju kvaliteta života građana kroz odgovorne i održive ekološke politike.

Bilateralni sastanak ministra Damjana Ćulafica sa ministarkom zaštite životne sredine Republike Srbije, Sarom Pavkov

Ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Crne Gore, Damjan Ćulafić, održao je bilateralni sastanak sa ministarkom zaštite životne sredine Republike Srbije, Sarom Pavkov, na kojem su razgovarali o unapređenju saradnje između dvije zemlje u oblasti zaštite životne sredine. Glavna tema sastanka bilo je usaglašavanje teksta Memoranduma o saradnji, koji će definisati konkretne pravce djelovanja, razmjenu informacija i zajedničke aktivnosti u oblastima zaštite prirode, upravljanja otpadom, zaštite voda i klimatskih politika.

Na sastanku je posebno istaknuta važnost razmjene stručnih znanja, iskustava i organizovanja studijskih posjeta i tehničkih sastanaka između nacionalnih agencija i relevantnih institucija. Ministar Ćulafić naglasio je da će Memorandum omogućiti saradnju u pripremi i sprovođenju projekata iz programa IPA i LIFE, kao i razmjenu dobrih praksi u regionu. Dogovoreno je da se finalna verzija Memoranduma usaglasi u najskorijem roku, uz planiranje zvaničnih uzajamnih posjeta i sastanaka stručnih timova radi daljeg definisanja tehničkih aspekata saradnje. Ministar je istakao značaj ovog koraka za jačanje regionalne saradnje i unapređenje održivog razvoja i ekoloških standarda na Zapadnom Balkanu.

Bilateralni sastanak ministra Damjana Ćulafica sa ministarkom zaštite životne sredine i zelene tranzicije Republike Hrvatske, Marijom Vučković.

Na Drugog ministarskog sastanka za Zelenu agendu za Zapadni Balkan, ministar ekologije Crne Gore Damjan Ćulafić sastao se sa ministarkom zaštite životne sredine Republike Hrvatske, Marijom Vučković.

Tokom sastanka istaknuto je da Crna Gora i Hrvatska imaju dugogodišnju saradnju u oblasti zaštite životne sredine, zasnovanu na Sporazumu iz 2014, te da postoji prostor za proširenje saradnje, posebno u segmentima klimatskih politika, upravljanja vodama i prilagođavanja klimatskim promjenama.

Ministarka Vučković predstavila je aktivnosti Hrvatske, naglasivši izazove u upravljanju zaštićenim područjima i otpadom, kao i uspješne primjere upravljanja vodnim resursima koje Hrvatska sprovodi. Ministar Ćulafić je istakao zajedničke izazove i potencijale Crne Gore, posebno u oblasti voda i obnovljivih izvora energije.

Dogovoreno je da se unaprijedi postojeći okvir saradnje kroz nove inicijative, uz jačanje institucionalnih kapaciteta i razmjenu ekspertize. Obje strane su izrazile zadovoljstvo dosadašnjom saradnjom i spremnost za njeno dalje produbljivanje.

II ZNAČAJ POSJETE

Dubrovačka deklaracija i prateći dokumenti, imaju za cilj da ubrzaju zelenu tranziciju u Zapadnom Balkanu kroz konkretne mjere u oblasti energetike, cirkularne ekonomije, zaštite životne sredine i klimatske otpornosti. Ovi dokumenti postavljaju jasan i transparentan okvir koji omogućava zajedničko djelovanje regiona u skladu sa evropskim standardima, s fokusom na održivost, pravednost i inkluzivnost, kako bi koristi tranzicije bile dostupne svim građanima.

Osim ekoloških ciljeva, deklaracija ističe važnost regionalne saradnje, inovativnog finansiranja i integracije klimatskih prioriteta u nacionalne politike, čime se osnažuje evropska perspektiva Zapadnog Balkana. Zelena tranzicija je predstavljena kao ključni korak ka klimatski neutralnoj i održivoj ekonomiji, koja doprinosi ne samo zaštiti prirode, već i jačanju stabilnosti i prosperiteta cijelog regiona na putu ka Evropskoj uniji.